

Vzdělávací obor: **Hudební, taneční a dramatická výchova**

Očekávaný výsledek učení: UAK-HTD-003-ZV9-008

Zhodnotí přínos svého zapojení do třídních, školních nebo místních kulturních nebo uměleckých aktivit a projektů.

Popis úrovně Splněno

- Zapojuje se v jemu odpovídající roli do přípravy a prezentace různých uměleckých a kulturních projektů ve škole.
- Navrhne způsoby, jak obohatit kulturní dění ve škole, konzultuje své nápady s učiteli a spolužáky a přijímá zpětnou vazbu.

Ticho a hlas

Autorka: Romana Šindlářová

Anotace

Lekce rozvíjí schopnost žáků vnímat veřejný prostor jako místo, kde mohou aktivně působit prostřednictvím umění. Učitel vytváří prostor pro diskusi o tématech, která žáci vnímají jako důležitá – ve škole, obci i světě. V dramatických a hudebně pohybových improvizacích hledají způsob, jak těmto tématům „dát hlas“. Lekce podporuje kritické myšlení, vyjadřování vlastního názoru, respekt k názorům ostatních a zkušenost s plánováním společné akce. Lekce může být počátkem žákovských projektů.

Zadání pro žáky

1. Zahájení – Poslouchám své město, obec

Krátká diskuse ve třídě:

- Co se ti nelíbí/líbí na místě, kde žiješ nebo chodíš do školy?
- Čeho sis všiml v poslední době? (problémy, změny, inspirace)
- Kdy jsi měl pocit, že tvůj hlas něco ovlivnil?

Na papír každý napíše - jedno „ticho“ – problém, který se přehlíží (např. šikana, znečištění, samota);
- jeden „hlas“, který slyšel (iniciativa, statečnost, odvaha, pomoc).

2. Zvuková kompozice – Hlasy a ticha

Ve skupinách vytvoří žáci zvukovou kompozici:

- Používají hlas, dech, beatbox, perkuse, tělo, jednoduché nástroje.
- Cílem je kontrast mezi „tichem“ (nevyslovené, skryté) a „hlasem“ (projev, protest, čin).

Prezentace + krátká reflexe:

- Co naše skladba vyjadřuje?
- Jakou emoci přináší?

3. Divadlo fórum

- Každá skupina si vybere konkrétní situaci z prostředí školy, obce nebo světa, která je „tichá“ – tj. nedostává se jí pozornosti.
- Připraví krátké scénické ztvárnění (2–3 minuty), které končí otevřeným konfliktem nebo bezvýchodností.

Využití techniky *divadla fórum*:

- Skupina zahraje etudu ještě jednou.
- Ostatní žáci mohou kdykoliv říct STOP – „vstoupit do děje“, navrhnout řešení, vyzkoušet reakci jiné postavy.
- Cílem není inscenace, ale hledání možností, jak situaci řešit a dát „tichu hlas“.

4. Měníme ticho v hlas

V rámci skupiny nebo třídy si žáci zvolí jedno téma z těch, která zde zazněla, na kterém by chtěli pracovat (forma např. podcast, vystoupení pro školu, akce na podporu určitého tématu).

Společně vytvoří:

- Název nápadu
- Cíl a smysl akce
- Koho oslovíme a proč
- Jaké umělecké prvky použijeme

5. Reflexe

Individuálně nebo v kruhu:

- Co jsem si uvědomil?
- Co ve mně rezonovalo?
- Jaký hlas chci slyšet častěji?
- Co bych mohl udělat jinak nebo zkusit?

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k občanství , participace a přesvědčení o vlastním vlivu	Účelně uplatňuje přímou činnost svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů	- vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro vytváření a vyjadřování vlastního názoru žáků na dění okolo nich, sám uplatňuji respektující přístup a vedu k němu důsledně žáky, nekritizuji žáka za názor

KOB-PCP-000-ZV9-001	druhých.	- podněcují žáky k sledování a hodnocení různých událostí v místě, regionu, zemi i světě - umožňují žákovi vybrat si veřejně prospěšnou aktivitu, kterou si sám či společně se spolužáky zvolí nebo s níž se vnitřně ztotožní – nezaměňují to s účastí na akci z vnějšího popudu (vykonání zadaného úkolu či příkazu) - umožňují žákům zažít společné plánování, uskutečnění a vyhodnocení akce - navozují situace umožňující porozumět potřebám, postojům a zájmům druhých – využívám vžívání se do rolí a postojů jiných (např. rolové hry) - vytvářím prostor a bezpečné prostředí pro otevřenou diskusi o významu vlastní aktivity, demokratických postupů, respektování a uplatňování práv, uplatňování různých zájmů
KK k podnikavosti a pracovní KPP-NAP-000-ZV9-001	Využívá příležitosti a výzvy pro rozvoj v různých oblastech vlastního života.	- podporuji aktivní účast žáků na tvorbě školního prostředí, které pracuje s jejich nápady a respektuje jejich přínosy a potřeby - podněcují vztah žáků k místu, kde žijí - podporuji přetváření nápadů žáků a příležitostí v realitu - zaměřuji se na to, aby žáci vhodně používali různé typy vyhodnocování a výběru reálných a smysluplných nápadů - usiluji o to, aby žáci lépe porozuměli světu kolem

Metodický komentář pro učitele

Vazba na klíčové kompetence (KK):

1. KK k občanství a udržitelnosti

„Účelně uplatňuje přímou činností svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.“

Projevuje se v činnostech:

- Volba tématu, které žáci vnímají jako důležité (např. „ticho“ veřejnosti k nějakému problému).
- Tvorba performativního výstupu, kterým chtějí ostatní na něco upozornit.
- Plánování vlastní veřejně prospěšné akce v závěrečné fázi lekce.
- Vstupování do diskuse a návrhy konkrétních způsobů, jak mohou ovlivnit okolí.

2. KK k podnikavosti a pracovní

„Využívá příležitosti a výzvy pro rozvoj v různých oblastech vlastního života.“

Projevuje se v činnostech:

- Umělecké zpracování tématu (zpěv, zvuky, pohyb, dramatizace) – překonávání nejistoty, objevování nových způsobů vyjádření.
- Reflexe – uvědomění si vlastních silných stránek, možností zapojení a přínosu.
- Volba typu zapojení (diskuse, tvorba, plánování), podle vlastního naturelu.
- Práce ve skupině – rozvoj dovedností spolupráce, komunikace, tvořivého myšlení.

Učitel žáky vede k tomu, aby:

- Uvědomili si, že i oni mají hlas, který může něco změnit.
- Vnímali kulturu a umění jako nástroj občanského vyjádření.
- Uměli formulovat vlastní názor, obhájit ho a zároveň respektovat druhé.
- Zažili smysluplnou spolupráci na společném úkolu.
- Kriticky přemýšleli o okolním dění a hledali vlastní místo v něm.
- Přemýšleli o tom, jak mohou být aktivní ve své komunitě.
- Získali zkušenost s plánováním a hodnocením veřejně prospěšné akce.

Popis ověřování

Učitel sleduje:

- Míru zapojení žáků do diskuse – zda se vyjadřují, naslouchají, reagují na sebe.
- Schopnost identifikovat a formulovat problém – co žáci vnímají jako podstatné téma.
- Schopnost vyjádřit názor a podložit ho argumenty.
- Způsob, jakým skupiny spolupracují – domluva, rozdělení rolí, zapojení všech členů.
- Tvořivost a odvahu při uměleckém vyjádření tématu (hlas, pohyb, dramatizace).
- Empatii a citlivost k tématům druhých skupin – v diskusích, při vstupu do scének.
- Schopnost žáků převést společensky významné téma do vlastního činu / návrhu akce.

Jak učitel hodnotí a ověřuje:

- Formativně během činností – sleduje aktivitu, spolupráci, argumentaci, zapojení.
- Všímá si schopnosti převést myšlenku do uměleckého výrazu.
- Ověřuje, zda žáci reflektují dopad své aktivity na okolí.
- Hodnotí se schopnost vyjádřit názor, zapojit se do společné tvorby a plánovat veřejně prospěšnou aktivitu.
- Závěrečná reflexe – slovní a/nebo písemná sebereflexe žáka.

Národní pedagogický institut
České republiky

*Ilustrativní úloha ke vzdělávacímu obsahu RVP ZV
s vazbou na klíčové kompetence*